

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
Φορμίωνος 83, Καισαριανή, τ.κ. 161 21. Τηλ. 210-7224123 fax.: 210-7223584
(Internet) [http: //www.imkby.gr](http://www.imkby.gr) - (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/735 Έν Καισαριανῇ τῇ 18ῃ Νοεμβρίου 2021

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2 5 3 η

**Πρός
τούς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καί Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους
Πρεσβυτέρους
τούς Ἱεροκήρυκες καί τούς Ἐφημερίους
τούς Ἱερολογιωτάτους Διακόνους
καί τίς Ὀσιώτατες Μοναχές
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.**

**Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ**

Προσεγγίζοντας και πάλι τις εορτές της θείας ἐπιφανείας που εορτάζουμε τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ μέ τὴν σάρκωση τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ κρίνουμε ἀναγκαῖο νά ἐμβαθύνουμε στὴν ἐν χρόνῳ καὶ ἐν κόσμῳ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ, στὰ στάδια, στοὺς τρόπους, στὸν σκοπό, ἐπειδὴ οἱ ἀποκαλυπτόμενες σωτηριῶδεις ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ ἀφοροῦν σ' ἐμᾶς ὥστε νά εορτάζουμε γνωρίζοντας τὸν τρόπο τῆς σωτηρίας μας καὶ αὐτό τῆς οἰκειώσεώς της ἀπ' ὅλους μας.

Ἡ ποιμαντορική Ἐγκύκλιός μας ἐκτείνεται σέ δύο μέρη. Στό πρῶτο ἀναφερόμαστε στὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ καὶ στό δεύτερο δίδουμε ὁδηγίες γιὰ τὴν διακονία μας αὐτὴ τὴν περίοδο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

ΜΕΡΟΣ Α

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ὠμέγα (Ἀποκαλύψεως α' , 8) τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ὅπως διεκήρυξε ὁ Ἰδιος «*Αὗται αἱ γραφαί εἶναι αἱ μαρτυροῦσαι περὶ Ἐμοῦ*» (Ἰωάννου ε' , 39).

ἀ . Αὐτός εἶναι διαρκῶς τὸ θέμα τῶν ἱερῶν σελίδων, πού ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος μαρτυροῦν γι' Αὐτόν. Στὴν δημιουργία τοῦ κόσμου Τὸν διακρίνουμε, ὡς δημιουργό ἀφοῦ «*πάντα δι' Αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ γέγονεν οὐδὲ ἓν, ὃ γέγραπται*» (Ἰωάννου α' , 3) . Ἐπειτα παίρνουμε μιὰ ιδέα γι' Αὐτόν στὴν ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς Πρωτοπλάστους περὶ τοῦ σπέρματος τῆς γυναίκας πού

θά συντρίψει τήν κεφαλή τοῦ ὄφεως (Γενέσεως γ' , 15). Τόν βλέπουμε νά εικονίζεται στήν Κιβωτό τοῦ Νῶε. Βαδίζουμε μέ τόν Ἀβραάμ, καθώς βλέπει τήν ἡμέρα τοῦ Μεσσία. Κατοικοῦμε στίς σκηνές τοῦ Ἰσαάκ καί τοῦ Ἰακώβ. Τρεφόμαστε ἀπό τήν ἐπαγγελία τῆς Χάρης. Ἀκοῦμε τόν σεβάσμιο Ἰακώβ νά ὁμιλεῖ γιά τόν Σηλῶ (Γενέσεως μθ' , 16). Στούς πολυάριθμους τύπους τοῦ Νόμου βλέπουμε νά προεικονίζεται ὁ Λυτρωτής πολλές φορές (Πρός Ἑβραίους κεφ. ι').

Προφῆτες καί Βασιλεῖς, Ἱερεῖς καί Κήρυκες ὅλοι βλέπουν πρός μία κατεύθυνση, στέκονται ὅλοι, ὅπως τά Χερουβεὶμ, πάνω ἀπό τήν Κιβωτό τῆς Διαθήκης. Κί' ἐπιθυμοῦν νά δοῦν μέσα γιά νά καταλάβουν τό μυστήριον τοῦ μεγάλου ἐξιλασμοῦ τοῦ Θεοῦ.

β' . Ἀκόμη πιό φανερά στήν Καινή Διαθήκη βλέπουμε τόν Κύριό μας νά ἀποτελεῖ τό μοναδικό θέμα. Ὅχι σάν κομμάτια ἐδῶ κι ἐκεῖ, ἢ χρυσόσκονη χυμένη σέ λεπτό στρῶμα, ἀλλ' ἐδῶ στεκόμαστε σ' ἓνα στερεό ἔδαφος ἀπό χρυσάφι γιατί ὁλόκληρη ἡ θυσία τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός πού σταυρώθηκε καί ἀναστήθηκε κατὰ τόν ἀποστολικό λόγο:

«Αὐτὸς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν» (Πρός Ρωμαίους δ' , 25).

Ἀκόμη καί ἡ τελευταία φράση τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι τό ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ἀποκαλύψεως κβ' , 20-21).

γ . Μ' αυτό τό φῶς πρέπει πάντα νά διαβάζουμε τίς Γραφές, νά τίς θεωροῦμε σάν τόν καθρέφτη στόν ὁποῖο κοιτάζει ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀπό τόν οὐρανό. Τότε ἐμεῖς κοιτάζοντας σ' αὐτόν τόν καθρέφτη θά βλέπουμε τήν ἀντανάκλαση τοῦ προσώπου Του αἰνιγματωδῶς «ἐν ἐσόπτρῳ» (Πρός Κορινθίους Α' , ιγ , 12). Μέ τέτοιο τρόπο, ὥστε νά εἶναι μιά εὐλογημένη προετοιμασία γιά νά Τόν δοῦμε, ὅπως καί θά Τόν δοῦμε πρόσωπο πρός πρόσωπο (ἐνθ' ἄνωτ.) «καθώς ἐστι» (Α' Ἰωάννου γ , 2).

δ . Οἱ σύγχρονοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ βλέποντας τόν Ἰησοῦ Χριστό νά κυκλοφορεῖ ἀνάμεσά τους, νά θαυματουργεῖ, νά διδάσκει κατελαμβάνοντο ἀπό θαυμασμό καί διετύπωναν τό ἐρώτημα «τίς ἐστὶν οὗτος;» (Ἰωάννου ιβ , 34)

Τό ἐρώτημα αὐτό παραμένει ἐπίκαιρο ὡς διαχρονικό. Σ' αὐτό δίδεται μιά ἀπάντηση, ἀπό τούς Εὐαγγελιστές.

Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στόν ἀόρατο καί ὁρατό κόσμο

Μέ τό μυστήριο τῆς σαρκώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁλοκληρώθηκε ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στόν ὁρατό καί ἀόρατο κόσμο κατά τόν ἀπόστολο Παῦλο : «Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν Πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ» (Πρός Τιμόθεον Α' , γ , 16).

1. Ὁ ἀποκαλυπτόμενος σταδιακά Θεός

Μελετώντας βαθειά τις Άγιες Γραφές διαβάζουμε ότι ο Θεός είναι κρυμμένος (Ήσαΐου μέ , 15), άόρατος «*φῶς οίκων άπρόσιτον*», (Πρός Τιμόθεον Α , στ 16) που γίνεται ακόμα πιο άπρόσιτος, άφοῦ μέ τήν άμαρτία ο άνθρωπος έχασε τήν οικειότητα μαζί Του.

Ή οικονομία του Θεοῦ είναι μυστήριο (Αμώς γ , 7). Κατευθύνει τά διαβήματα του ανθρώπου χωρίς αυτός νά αντιλαμβάνεται τόν δρόμο (Παροιμιών κ , 24). Όταν ο άνθρωπος άσχολεΐται μέ τά αινίγματα τής ύπάρξεώς του (Ψαλμ. οά , 21 καί έξής), δέν μπορεί νά βρεΐ από μόνος του τίς αναγκαΐες λύσεις. Χρειάζεται νά στραφεΐ προς Έκεΐνον στόν Όποΐον ανήκουν «*τά κρυπτά*» (Δευτερονομίου κθ , 28) για νά φανερώσει τά άκατάλυπτα μυστήρια (Δανιήλ β , 17 καί έξής) για νά τόν καταστήσει ικανό, νά του έπιτρέψει νά δεΐ «*τήν δόξαν Του*» (Έξόδου λγ , 18).

Άλλά πρίν ακόμα ο άνθρωπος στραφεΐ προς Αυτόν, ο Θεός άναλαμβάνει τήν πρωτοβουλία νά τόν αναζητήσει, νά έπικοινωνήσει μαζί του καί νά του μιλήσει πρώτος.

Ή κίνηση αυτή του Θεοῦ νά συναντήσει τόν πεσόντα άνθρωπο μετά τήν διακοπή τής κοινωνίας μαζί Του, ένεκα τής παραβάσεως τής έντολῆς Του που άρχίζει εύθύς άμέσως μετά τήν διάπραξη τής άμαρτίας τής παραβάσεως του θελήματός Του, καλεΐ τόν Άδάμ «*Άδάμ ποῦ εΐ;*» (Γενέσεως γ , 9).

Μάλιστα δέ όχι μόνο αναζητεΐ τόν παραβάτη Άδάμ, αλλά καί άργότερα όταν ο Κάϊν φονεύει τόν άδελφό του Άβελ ο Θεός σημαδεύει τόν άδελφοκτόνο μέ ένα διακριτικό στό στόμα του για νά μή τόν σκοτώσει όποιος τόν συναντήσει (Γενέσεως δ , 14-16).

Ἐκτοτε καθώς ὁ ἄνθρωπος ἀπομακρυνόταν ἀπό τόν Θεό βυθιζόταν στήν ἄγνοια καί περιέπιπτε στήν εἰδωλολατρεία καί στήν ἠθική ἐξαθλίωση (Πρός Ρωμαίους α΄ , 21-32). Ὁ Θεός ὅμως δέν ἀνεχόταν τό δημιούργημά Του ὁ ἄνθρωπος νά τυραννέται ἀπό τούς δαίμονες, ὅπως πολύ ώραῖα ἀναφέρει ἡ εὐχή στήν Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ: *«Οὐ γάρ ἔφερεις Δέσποτα διά σπλάχνα ἐλέους σου, θεάσθαι ὑπό τοῦ διαβόλου τυραννούμενον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἦλθες καί ἔσωσας ἡμᾶς. Ὁμολογοῦμεν τήν χάριν. Κηρύττομεν τὸν ἔλεον. Οὐ κρύπτομεν τήν Εὐεργεσίαν».*

Ἔτσι ὁ Θεός σχεδιάζει τόν τρόπο τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν σάρκωση τοῦ Υἱοῦ Του, πού ἀποτελεῖ τήν ὀλοκλήρωση τῆς ἀποκαλύψεώς Του.

2. Ἡ προετοιμασία

καί ἡ προτύπωση τῆς ἀποκαλύψεως

Τό ἀντικείμενο τῆς θείας ἀποκαλύψεως εἶναι πάντα θρησκευτικῆς φύσεως.

α΄ . Ὁ Θεός ἀποκαλύπτει τά σχέδιά Του πού χαράζουν γιά τόν ἄνθρωπο τήν ὁδό τῆς σωτηρίας.

Γεννημένος ὁ ἄνθρωπος ἀμαρτωλός δέν γνωρίζει κἄν τί ἀκριβῶς θέλει ὁ Θεός ἀπ' αὐτόν. Ὁ Θεός τοῦ ἀποκαλύπτει λοιπόν κανόνες συμπεριφορᾶς. Ὁ Λόγος Του παίρνει τήν μορφή διδασκαλίας καί Νόμου (Ἐξόδου κ΄ , 1 καί ἐξῆς) κι ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ *«φανερὰ ρήματα»* (Δευτερονομίου κθ΄ , 28). Παρόμοια καί οἱ θεσμοί τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ κοινωνικοί (Ἀριθμῶν ια΄ καί ἐξῆς),

πολιτικοί (Ά Βασιλειῶν θ' , 17), ὅπως βεβαίως καί λατρευτικοί (Ἐξόδου κέ 40) ἀποτελοῦν ἀντικείμενο ἀποκαλύψεως.

Μολονότι οἱ θεσμοί αὐτοί διατηροῦν τόν προσωρινό χαρακτήρα τους, ὅπως καί ὁλόκληρο τό καταστατικό τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ στήν Παλαιά Διαθήκη, ἀποκτοῦν θετική σημασία γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς σωτηρίας στήν Καινή Διαθήκη.

Ἐξ ἄλλου ὁ Θεός ἀποκαλύπτει στόν λαό Του τό νόημα τῶν γεγονότων πού ἀποτελοῦν τήν ζωή του. Αὐτά τά γεγονότα εἶναι ὁρατό ὑφάδι τῆς οἰκονομίας τῆς σωτηρίας. Προετοιμάζουν τήν τελική πραγματοποίησή της καί ἤδη τήν προτυπώνουν.

Μέ αὐτή τή διπλή ἔννοια (τῆς προτυπώσεως καί τῆς πραγματοποιήσεως) τά γεγονότα τῆς φανερώσεως τοῦ Θεοῦ ἔχουν μία κρυφή ὄψη πού δέν μπορεῖ νά τήν ἀνακαλύψει τό ἀνθρώπινο μάτι. *«Διότι οὐ μὴ ποιήσῃ Κύριος ὁ Θεὸς πρᾶγμα ἐὰν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδείαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς δούλους του τοὺς προφήτας»* (Ἀμώς γ' , 7). Ἱστορικοί, Προφῆτες, Ψαλμωδοί καί Σοφοί ἐνδιαφέρονται μέ ζῆλο γι' αὐτή τήν θρησκευτική ἐρμηνεία τῆς ἱστορίας πού γεννιέται ἀπό τήν συνάντηση τοῦ θείου Λόγου μέ τά γεγονότα πού τά θέλησε καί τά κατευθύνει ὁ Θεός. Τά γεγονότα τῆς ἱστορίας ἐπιβεβαιώνουν τόν Λόγο καί ὁδηγοῦν τοὺς ἀνθρώπους στήν πίστη, ἐπειδὴ ἔχουν ἰσχὺ σημείων (Ἐξόδου ιγ' , 30 καί ἐξῆς). Ὁ Λόγος φωτίζει τά γεγονότα πού τά ἀποσπᾷ ἀπὸ τήν καθημερινή κοινότυπη τύχη (Ἰερεμίου λδ' , 4-11· Ἡσαΐου μέ , 1-6) γιά νά τά ἐντάξει μέσα σ' ἓνα ἀμετάκλητο σχέδιο, ὅπως τό διακηρύσσει ὁ Ἰδιος ὁ Θεός *«ποιήσω καὶ τίς*

ἀποστρέψει αὐτό;» (Ἡσαΐου μγ , 13). Οὐδείς δύναται νά ματαιώσῃ τά σχέδια καί τίς ἀποφάσεις τοῦ Θεοῦ.

Οἱ «ἔσχατοι καιροί» ἀποτελοῦν τήν ἐσχατολογική Διαθήκη. Σ' αὐτούς τούς καιρούς θά ἀποκαλυφθοῦν τά μυστήρια τοῦ Θεοῦ.

β . Ὁ Θεός ἀποκαλύπτεται καί ὁ ἴδιος μέσα ἀπ' ὅσα ἐκτελεῖ ἐδῶ στήν γῆ.

Ἡ δημιουργία Του ἀποκαλύπτει ὅλη τήν σοφία καί τήν παντοδυναμία Του (πρός Ρωμαίους α , 19-20). Ἡ ἀποκάλυψη ἐπιτρέπει στόν λαό τοῦ Θεοῦ νά ἀντιλαμβάνεται ἀναλογικά τόν Δημιουργό μέσα ἀπό τήν μεγαλοπρέπεια καί τό κάλλος τῶν δημιουργημάτων (Σοφίας Σολομῶντος ιγ , 3 καί ἐξῆς).

Ὡστόσο ὁ Θεός ἀποκαλύπτεται κυρίως στήν ἱστορία τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ μέ ἰδιαίτερο τρόπο. Οἱ πράξεις Τόν ἀποδεικνύουν Ποιός εἶναι. Συγκεκριμένως εἶναι:

Ὁ φοβερός Θεός πού κρίνει καί μάχεται.

Ὁ εὐσπλαγχνος Θεός πού παρηγορεῖ καί θεραπεύει (Ἡσαΐου μ' , 1).

Ὁ ἰσχυρός Θεός πού ἀπελευθερώνει καί νικᾷ.

Ὁ Θεός εἶπε στόν Μωϋσῆ τό ὄνομά Του: «Κύριος ὁ Θεός οἰκτίρμων καί ἐλεήμων, μακρόθυμος καί πολυέλεος καί ἀληθινός». Ὁ βιβλικός αὐτός ὀρισμός τοῦ Θεοῦ (Ἐξόδου λδ , 6 καί ἐξῆς) δέν εἶναι ἀποτέλεσμα φιλοσοφικῶν στοχασμῶν, ἀλλά βιωματικῆς ἐμπειρίας.

Αὕτῃ ἡ συγκεκριμένη γνώση μέ τήν ἐμβάθυνση πού τῆς δίνουν οἱ αἰῶνες, καθορίζει τήν στάση πού πρέπει νά τηρήσουν οἱ ἄνθρωποι ἀπέναντί Του. Πίστη καί ἐμπιστοσύνη, φόβο καί ἀγάπη.

Ὁ Θεός στήν Παλαιά Διαθήκη ἀποκαλύπτει τό ἐσώτερο μυστικό τοῦ Εἶναι Του, δηλαδή τῆς υπάρξεώς Του.

Οἱ ἄνθρωποι δέν διεισδύουν ἀκόμα στά μύχια τοῦ Εἶναι Του, ἀλλά διαφωτίζονται ἤδη ἀπό τόν Λόγο Του, ἀπό τό ἔργο τῆς Σοφίας Του καί ἀγιάζονται ἀπό τό Πνεῦμα Του. Στούς «ἐσχάτους καιρούς» θά κάνει ἀκόμη περισσότερα. Τότε «ὀφθήσεται ἡ δόξα Κυρίου καί ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ὅτι Κύριος ἐλάλησε» (Ἡσαΐου μ', 5, νβ' 8, ξ', 1).

Αὕτῃ εἶναι ἡ ὑψίστη ἀποκάλυψη τῆς ὁποίας ὁ τρόπος δέν ἀποκαλύπτεται ἀπό πρίν. Εἶναι ἡ μεγάλη ἡμέρα ἡ ἔνδοξος καί ἐπιφανής, ὅταν δηλαδή ὁ Θεός θά ἐμφανισθεῖ μέ ὅλη τήν θεϊκή δόξα, δύναμη καί μεγαλοπρέπεια ἐνώπιον τοῦ Ὁποίου θά προσκυνήσουν Ἄγγελοι, Ἄνθρωποι καί Δαίμονες.

γ. Ἰησοῦς Χριστός τό αἷτιο καί τό ἀντικείμενο τῆς ἀποκαλύψεως

Ἡ ἀποκάλυψη πού ἄρχισε στήν Παλαιά Διαθήκη ὁλοκληρώνεται στήν Καινή Διαθήκη. Ἀντί ὅμως νά μεταδίδεται ἀπό πολλούς μεσάζοντες, ἐνεργεῖται τώρα ἀπό τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πού εἶναι συγχρόνως τό αἷτιο καί τό ἀντικείμενό της.

Ἐδῶ μπορούμε νά διακρίνουμε τρία στάδια.

Στό πρώτο ή αποκάλυψη παραδίδεται από τόν ἴδιο τόν Ἰησοῦ στους Ἀποστόλους Του. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἦταν κάτοχος αὐτῆς κατά τήν ὁμολογία του (Ματθαίου ιστ΄ , 13-20). Στήν Μεταμόρφωση ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστός φανερώνει τόν ἑαυτό Του (Ματθαίου ιζ΄ , 1-13). Μετά τήν Ἀνάστασή Του ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐφάνέρωσε ἑαυτόν ζῶντα μετά τό Πάθος ἐγερθείς ἐκ νεκρῶν. (Ἰωάννου κά΄ , 1-14, Πράξεων ά΄ , 3, Πρὸς Κορινθίους Α΄ , ιε΄ , 3-8).

Στό δεύτερο κοινοποιεῖται στους ἀνθρώπους ἀπό τούς Ἀποστόλους καί στήν συνέχεια ἀπό τήν Ἐκκλησία μέ τήν καθοδήγηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. (Α΄ Ἰωάννου ά΄ , 1, Β΄ Πέτρου β΄ , 16-21).

Στό τρίτο θά βρεῖ τήν τελείωσή της, ὅταν ἡ ἄμεση θέα τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ θά ἀντικαταστήσει τήν γνώση τῆς πίστεως. (Α΄ Ἰωάννου γ΄ , 1-3, Πρὸς Κορινθίους Α΄ , ιγ΄ 8).

Ἡ Καινή Διαθήκη γιά νά χαρακτηρίσει αὐτά τά διαδοχικά στάδια χρησιμοποιεῖ μία ποικιλία ὁρων· ἀποκαλύπτω, φανερώνω, γνωρίζω, φωτίζω, ἐξηγοῦμαι, δεικνύω ἢ πολύ ἀπλά λέγω.

Οἱ Ἀπόστολοι κηρύττουν καί διδάσκουν αὐτή τήν ἀποκάλυψη, πού ἀποτελεῖ τώρα τόν Λόγο, τό Εὐαγγέλιο, τό μυστικό τῆς πίστεως.

Ἐνῶ στήν Παλαιά Διαθήκη ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ἦταν ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐρχόμενος τοῦ Ἰησοῦ αἶρει τό κάλυμμα καί διαλύει τά διφορούμενα. Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πραγματοποιεῖται:

Μέ τά γεγονότα τῆς ἱστορικῆς Του πορείας πού ἐπισφραγίζεται μέ τόν θάνατο καί τήν Ἀνάστασή Του.

Μέ τόν λόγο Του. Ἡ ἀποκάλυψη μέ τά γεγονότα θά παρέμενε ἀκατανόητη ἂν ὁ Ἰησοῦς δέν ἐξηγοῦσε μέ τά λόγια Του τό νόημα τῶν πράξεών Του καί τῆς ζωῆς Του.

Μέ τό θεανδρικό πρόσωπό Του. Πέρα ὅμως ἀπό τά λόγια τοῦ Ἰησοῦ καί πέρα ἀπό τά γεγονότα τῆς ζωῆς Του οἱ ἄνθρωποι φθάνουν ὡς τό μυστηριῶδες κέντρο τοῦ Εἶναι Του. Ἐκεῖ βρίσκουν τελικά τήν θεϊκή ἀποκάλυψη.

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας κηρύττει πανηγυρικά καί μεταδίδει αὐτή τήν γνώση τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ γιά νά τοὺς ὀδηγήσει στήν πίστη πού θά τοὺς ἐξασφαλίσει τήν σωτηρία.

Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πού εἶναι *«χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τοὺς αἰῶνες»* (Πρός Ἑβραίους ιγ , 8) φωτίζει ὅλη τήν ἱστορία τοῦ κόσμου ἀπό τήν ἀρχή ὡς τό τέλος.

Ὅσα ἔγραψαν οἱ εὐαγγελιστές δέν ἀποτελοῦν πλήρη βιογραφία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀλλά ἐγράφησαν γιά ἓνα σκοπό ὅπως ἀναφέρεται ἀπό τόν εὐαγγελιστή Ἰωάννη:

«Πολλά μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἐστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ; Ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ» (Ἰωάννου κ , 30-31). Ὁ σκοπὸς ἐπομένως εἶναι ἡ πίστη καὶ διὰ τῆς πίστεως ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου πού πιστεύει.

Ὁ καθένας Εὐαγγελιστής ἔγραψε τήν δική του ἐμπειρία. Γι' αὐτό ὁ καθένας φώτισε μιά συγκεκριμένη πτυχή τοῦ προσώπου καί τῆς ζωῆς τοῦ Θεανθρώπου.

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός βοήθησε τοὺς Μαθητές Του νά κατανοήσουν τό μυστήριο τοῦ προσώπου Του, τῆς ζωῆς Του τῆς διδασκαλίας Του λέγοντας «ὕμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ» (Λουκᾶ ἡ , 11-15). Στήν συνέχεια ἀνέθεσε στοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους, στοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καί τοὺς Ποιμένες τῶν πιστῶν τήν ἀποστολή αὐτή «καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας εἰς οἰκοδομὴν τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ μέχρι κατακτήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς ἄνδρα τέλειον εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Πρὸς Ἐφεσίους δ' , 11-13).

3. Ἡ σκοπὸς τῆς ἀποκαλύψεως.

Ἡ ὀριστικὴ «ἐπίσκεψη τοῦ Θεοῦ» ποὺ ἀναγγέλλεται στήν Παλαιά Διαθήκη πραγματοποιήθηκε μέ τήν σάρκωση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ μέ σκοπὸ τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀποκαλύπτει τὸν Θεὸ ποὺ σώζει, τὸν Θεὸ ποὺ ἐξαγοράζει, τὸν Θεὸ ποὺ χαρίζει. Οἱ κύριες ὁψεις τῆς σωτηρίας ποὺ πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό δείχνονται στά χωρία.

«Ὁ Ἰησοῦς περιόδευε ὅλη τὴν Γαλιλαία. Δίδασκε στίς συναγωγές τους, κήρυττε τὸ χαρμόσυνο μῆνυμα τὸν ἐρχομὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ θεράπευε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ κάθε ἀσθένεια καὶ κάθε ἀδυναμία» (Ματθαίου δ' , 23, θ' , 35).

«Μάθετε γιὰ τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, πού τὸν ἔχρισε ὁ Θεὸς μὲ Ἅγιο πνεῦμα καὶ μὲ δύναμη. Παντοῦ ὅπου πέρασε εὐεργετοῦσε καὶ θεράπευε ὅσους καταταυραννοῦσε ὁ διάβολος γιατί ὁ Θεὸς ἦταν μαζί του» (Πράξεων ι' , 38).

Θαύματα καὶ λόγια εἶναι τὰ μέσα μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται σὲ ἐπαφή μὲ τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ τὸν σώσει. Μὲ τὴν σάρκωσή Του ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐκπληρώνει καὶ τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπο πού διαποτίζει τὴν διδασκαλία καὶ τὴν ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό ἐκπληρώνεται ἡ «ἐπαγγελία» δηλ. ἡ ὑπόσχεση πού δόθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ στοὺς Πατριάρχες. «Ὁ πατέρας σας ὁ Ἀβραάμ ἀναγάλλιασε στήν σκέψη πὼς μπορεῖ νὰ δεῖ τίς δικές μου τίς μέρες, τίς εἶδε καὶ χάρηκε» (Ἰωάννου ἡ' , 56). «Μετά τὴν σύλληψη τοῦ Ἰωάννη, ὁ Ἰησοῦς ἦλθε στήν Γαλιλαία καὶ κήρυττε τὸ χαρμόσυνο μῆνυμα γιὰ τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Συμπληρώθηκε, ἔλεγε, ὁ καθορισμένος καιρὸς καὶ ἔφθασε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε στό χαρμόσυνο αὐτὸ μῆνυμα» (Μάρκου α' , 15).

Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ κυβέρνησις τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸν Θεὸ πού ἀναγγέλθηκε μὲ τοὺς Προφῆτες, ἐκπληρώθηκε μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός διακηρύσσει τὴν ἔλευσὶς της (Μάρκου α' , 15), διαγράφει τὰ χαρακτηριστικά της καὶ τίς ὁψεις της στήν ἐπὶ τοῦ

ὄρους ὁμιλία, στίς παραβολές καί στόν ἐσχατολογικό λόγο Του καί τήν ἐγκαινιάζει μέ τήν ζωή Του ἐκδιώκοντας τόν ἀνταγωνιστή, τόν ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου (Ἰωάννου ιστ΄ , 11). Ὁ Ἰησοῦς πραγματοποιεῖ τήν ἀπελευθέρωση - ἀναστάτωση πού εἶχε προαναγγελεῖ στήν ἱστορία τοῦ περιουσίου λαοῦ, μέ τά θαύματα πού ἐπιτελεῖ, πού ὡς ὑλικά γεγονότα ἀποτελοῦν μία ἀπελευθέρωση ἀπό τοὺς πνευματικούς ἐχθρούς τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ δαιμονιζομένου εἶναι μία ἀπελευθέρωση ἀπό τό πονηρό πνεῦμα. Ἡ ἴαση τῶν ἀσθενειῶν καί ἡ ἔγερση ἀπό τοὺς νεκρούς εἶναι μία ἐξαρπαγή τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν δύναμη τοῦ θανάτου καί τῆς ἁμαρτίας πού τόν ὀδηγοῦν σ' αὐτόν. Ἐπιπλέον τά θαύματα ἔχουν ἓνα χαρακτήρα συμβολικόν - παραβολικόν δηλώνουν τήν πνευματικὴν σωτηρίαν. Αὐτός ὁ συμβολισμός σημειώνεται καθαρά στό εὐαγγέλιο τοῦ Ἰωάννου. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ βρισκόταν κατάκοιτος στήν κολυμβήθρα τῆς Βηθεσδα προαναγγέλλει τήν ἐξουσία τοῦ Ἰησοῦ νά δίδει τήν ζωή (Ἰωάννου ἐ΄ , 19-30). Ἡ ἔγερση τοῦ Λαζάρου κηρύττει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἡ ἀνάσταση καί ἡ ζωή γιά ὅσους πιστεύουν σ' Αὐτόν (Ἰωάννου ια΄ , 35). Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ φανερώνει ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι τό φῶς τοῦ κόσμου (Ἰωάννου θ΄ , 4-5). Ἀκόμα καί ὅταν τοῦτο δέν δηλώνεται στόν λόγο, τό νόημα τῶν μηνυμάτων τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, ὑπάρχει σ' ὅλα τά θαύματα. Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργεῖται στήν ψυχή καί στό σῶμα. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός σώζει τόν ὅλον ἄνθρωπο (Μάρκου β΄ , 1-12, Ἰωάννου ἐ΄ , 1-15).

Ἡ ἀπελευθέρωση καί ἡ ἀπόκτηση τοῦ νέου λαοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, πού ὁ Ἰησοῦς ἐνήργησε ἐπισφραγίσθηκε μέ τήν θυσία τῆς ζωῆς Του μέ τήν προσφορά τοῦ αἵματος, πού ἦταν ἀναγκαία στήν παλαιά Διαθήκη γιά νά πραγματοποιηθεῖ ἡ νέα διαθήκη μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπου (πρός Ἑβραίους θ' , 15-22).

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός στόν δημόσιο βίο Του εἶχε ἀρχίσει νά διαμορφώνει τόν λαό Του, τούς μαθητές Του, μέ νέους νόμους καί νέο πνεῦμα. Στήν ἐπί τοῦ ὅρους ὁμιλία καί κατέστρωσε μέ τήν διδασκαλία Του τούς ὅρους καί τήν συμμετοχή στήν προσφερόμενη σωτηρία καί τήν ἐνσωμάτωση στόν νέο λαό. Παρέχει τήν σωτηρία μόνον σ' ὅσους γεννῶνται ἄνωθεν ἐξ ὕδατος καί πνεύματος Ἁγίου (Ἰωάννου γ' , 3,5), σ' ὅσους τρώγουν τήν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καί πίνουν τό αἷμα Του (Ἰωάννου στ' , 5).

Ἄλλ' ἐκτός μιᾶς μυστηριακῆς ζωῆς (ἡ περί ζωῆς διδασκαλία στά κεφάλαια Ἰωάννου γ-στ' συνδέεται μέ τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας) ὁ Ἰησοῦς Χριστός ζητεῖ καί ἠθική διάθεση πού συνυφαίνεται μέ αὐτή. Τό πρῶτο στοιχεῖο τῆς διαθέσεως αὐτῆς εἶναι νά εἰσέλθει ὁ ἄνθρωπος στήν θεία οἰκονομία μέ τήν πίστη. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀπαιτεῖ ὡς ἀπόλυτο ὅρο τῆς σωτηρίας τήν πίστη σ' Αὐτόν καί τόν Πατέρα (Ἰωάννου ε' , 24, στ' , 29) «Πιστεύετε στόν Θεό καί σέ μένα» εἶπε στούς Μαθητές Του.

Ἡ πίστη πού ἀπαιτεῖ ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶναι ἡ προσχώρηση τῆς διανοίας μόνο ἀλλά τοῦ ὅλου ἀνθρώπου. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὁμιλώντας γιά τήν πίστη χρησιμοποίησε τήν ἔκφραση «πιστεύω εἰς» ὅπως καί μεῖς ὁμολογοῦμε πού εἶναι

ίσχυροτέρα τῆς ἔκφρασης «πιστεύω τινί», μέ τήν ὁποία καλεῖ τόν ἄνθρωπο νά ἐγκαταλείψει τήν σωτηρία του στά χέρια τοῦ Θεοῦ καί ἀποδέχεται τίς ὁδούς τοῦ Θεοῦ ἀφήνοντας κατά μέρος τίς δικές του προσπάθειες. Ἀποδέχεται τήν βασιλείαν μέ τήν ταπεινοφροσύνην καί τήν ἐμπιστοσύνην ἐνός νηπίου.

Ἡ ἄλλη ἠθική προϋπόθεση, πού ἀπαιτεῖται καί συνυφαίνεται μέ τήν πίστη εἶναι τό «ἀκολουθεῖν τόν Ἰησοῦν». Αὐτό κρίνεται ἀναγκαῖο γιά νά εἶναι κάποιος μαθητής Του καί γιά νά μή ἀπολέσει ἑαυτόν (Ματθαίου ι' , 38-39, Μάρκου ή' 33-34). Ἀπό τήν στάση τοῦ ἀνθρώπου ἀπέναντι στόν Ἰησοῦ ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία. Οὗτος γνωρίζει ὅτι εἶναι ὁ μοναδικός μεσίτης σωτηρίας μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπου (Ματθαίου ια' 27, Ἰωάννου ιδ' 6). Οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τόν Πατέρα, εἰ μή δι' αὐτοῦ, ὁ Ὅποῖος μόνος δύναται νά ἀποκαλύψει τόν Πατέρα. Γι' αὐτό γνωρίζει ὅτι Τόν ἔχουν ἀνάγκη, Τόν χρειάζονται. Τό νά ἀπορρίψει κάποιος Αὐτόν σημαίνει ὅτι ἀπορρίπτει τόν Πατέρα (Ματθαίου ι' , 32-40, Λουκᾶ ι' , 16).

Εἶναι ἀνάγκη γιά χάρη Του νά ἀπολέσει κάποιος τόν ἑαυτό του, νά ἐγκαταλείψει τά πάντα καί νά Τόν μιμηθεῖ. Γιά ἕναν ἀρχαῖο Ἀνατολίτη, τό νά εἶναι κάποιος μαθητής ἐνός διδασκάλου ἐσήμαινε τήν προσπάθεια νά πράττει στή ζωή του τά πάντα ὅπως ὁ διδάσκαλός του, ἄρα νά τόν ἀκολουθεῖ σέ ὅλες τίς καταστάσεις καί τίς συνθῆκες τῆς ζωῆς.

4. Τό προσωπικό ἐρώτημα παντός ἀνθρώπου εἶναι: Πῶς ὁ Ἰησοῦς Χριστός σώζει ἐμέ καί τήν ἀνθρωπότητα;

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πού γεννήθηκε στήν Παλαιστίνη ὑπό τόν Ρωμαϊκό ζυγό ἐπί αὐτοκράτορος Αὐγούστου καί πέθανε ἐπί αὐτοκράτορος Τιβερίου ἐξακολουθεῖ νά θέτει ἕνα πρόβλημα, ὅπως τό ἔθεσε στούς συγχρόνους Του. Τό πρόβλημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γεννᾶται σέ κάθε ἄνθρωπο ὅταν ἀκούσει γιά τό πρόσωπό Του καί τήν διδασκαλία Του. Οὐδεὶς δύναται νά ἀρνηθεῖ ἐλλόγως τήν ἱστορική ὕπαρξη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ οὔτε τά χαρακτηριστικά τοῦ βίου Του σύμφωνα μέ τίς ἱστορικές πηγές πού ἀποκλείουν τήν ἀμφισβήτηση ὅτι οἱ πληροφορίες αὐτές εἶναι καρπός φαντασίωσης μιᾶς θρησκευτικῆς κοινότητος πού ἐμφανίσθηκε τόν Α΄ αἰώνα.

Ὅταν γίνει δεκτὴ ἡ ἱστορική ὕπαρξη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅπως μᾶς τήν προβάλλουν τά Εὐαγγέλια, ἀνακύπτει τό ἐπόμενο πρόβλημα, αὐτό τῆς ἐρμηνείας τοῦ βίου Του. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός παρουσιάζεται ὅτι ὁμιλεῖ ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁ τελευταῖος λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς τό ἀνθρώπινο γένος. Εἶναι Ἐκεῖνος μέ τόν Ὅποῖο ὁ Θεός πού ἀποκαλύφθηκε στήν ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τώρα ἀποκαλύπτεται τελείως καί ὀριστικῶς. Σ' αὐτόν πού φέρει ἕνα μήνυμα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄνθρωπος ζητεῖ ἐνστικτωδῶς νά φανερώσει, ὅτι ὁ Θεός εἶναι μαζί του καί νά περιβληθεῖ τό κῦρος ἀξιοπίστων μαρτύρων. Ἕνα γρήγορο βλέμμα στόν βίο τοῦ Ἰησοῦ, στά γεγονότα τῆς ζωῆς Του, τήν διδασκαλία Του, τά θαύματά Του, βεβαιώνει, ὅτι Οὗτος περιβαλλόταν ἀπό μάρτυρες, πού μετέδωσαν τόν λόγο Του καί ἀπέδειξε μέ τά θαύματά Του ὅτι ὁ Θεός ἦταν μαζί Του.

Ὅποιος ἀναγινώσκει τὰ εὐαγγέλια, ἔστω μέ τόν πιό ἀφηρημένο τρόπο, ἀναζητεῖ σ' αὐτά μία ἀπάντηση στό πρόβλημα τῆς δικῆς του ζωῆς. Ζητεῖ ὁ βίος τοῦ Ἰησοῦ νά λύσει τὰ δικά του προσωπικά ὑπαρξιακά προβλήματα. Ζητεῖ νά τόν σώσει ὁ Ἰησοῦς Χριστός διότι τοῦτο εἶναι τό προσωπικό πρόβλημα παντός ἀνθρώπου: τό νά σωθεῖ. Ἔτσι τό πρόβλημα τῆς ἐρμηνείας τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συμπίπτει μέ τό πρόβλημα παντός ἀνθρώπου. Πῶς ὁ Ἰησοῦς Χριστός σώζει ἐμέ καί τήν ἀνθρωπότητα;

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός πράγματι ἐμφανίζεται ὡς ὁ Σωτήρας πού ἔχει στόν ἑαυτό Του τόν μόνο ζωντανό Θεό. Σ' Αὐτόν ὑπάρχει ὁ Κύριος πού ἐξακολουθεῖ νά προσφέρει τήν σωτηρία στόν ἄνθρωπο. Ὁ βίος τοῦ Ἰησοῦ προβάλλει ὡς μία συνεχῆς καί προοδευτική ἐνσάρκωση καί προσφορά τοῦ Θεοῦ πρός σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Ἰησοῦς θέλει νά προεκτείνει ἀνά τούς αἰῶνες τήν σωτήρια ἐπίδρασή Του μέ ἕναν θεσμό, στόν ὁποῖο θά παραμένει παρών καί ὅπου κάθε ἄνθρωπος θά δύναται νά ζητήσῃ τήν σωτηρία. Αὐτός ὁ θεσμός εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ εὐρίσκονται δύο κατηγορίες ἀνθρώπων. Ἀφ' ἑνός μὲν αὐτοί πού παραμένουν στό κέντρο ἀπό τό ὅποιο πολλοί ἀπομακρύνονται καί ἀφ' ἑτέρου σ' Αὐτόν ἄλλοι πλησιάζουν κατά τήν Προφητεία τοῦ Συμεὼν τοῦ Ἱεροσολυμίτου στήν ὑπαπαντή τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στόν Ναό τῶν Ἱεροσολύμων: *«Ἴδου οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον»* (Λουκᾶ β' , 34). Ἀπό τό ἕνα μέρος οἱ Μαθητές μέ συνεχῇ προσπάθεια διεισδύουν στό μυστήριό Του ὁδηγούμενοι ἀπό τόν Ἰδιο. Ἀπό τό ἄλλο μέρος οἱ Φαρισαῖοι καί

οἱ λοιποὶ πνευματικοὶ καὶ θρησκευτικοὶ ἡγέτες τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἀπομακρύνονται προοδευτικῶς γιὰ νὰ Τόν ὀδηγήσουν στό τέλος στόν θάνατο. Ὁ καθένας εἶναι δυνατό νὰ διερωτηθεῖ ποῖα ὑπῆρξε ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς διαφορετικῆς στάσης ἔναντι τοῦ Ἰησοῦ καί πρὸς ποίαν πλευράν πρόκειται νὰ τοποθετηθεῖ γνωρίζοντας, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός θά εἶναι γι' αὐτόν ἢ ἡ σωτηρία ἢ ἡ ἀπώλεια.

Μία προσεκτικὴ ἐξέταση τῶν κειμένων φανερώνει τόν βαθύ λόγο τῆς ἀρνήσεως τῶν μὲν καὶ τῆς μακαριότητος τῶν δέ. Ὁ καθένας ἀντιλαμβάνεται ὅτι γιὰ νὰ διεισδύσει στό μυστήριον τοῦ Ἰησοῦ χρειάζεται ἡ πίστις, ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ εὐθεία καὶ καθαρὰ καρδιά τῶν ἀγνῶν ψυχῶν ποὺ Τόν ἀγάπησαν καὶ τόν ἀκολούθησαν. Ἡ ἀποδοχὴ τοῦ μυστηρίου τούτου πραγματοποιεῖται μέ τὴν πίστιν ποὺ φέρει καρπὸ τὴν σωτηρία. Αὕτῃ εἶναι ἓνα φαινόμενο καὶ ἓνα γεγονός κάθε ἐποχῆς καὶ κάθε τόπου. Τὰ Εὐαγγέλια ὀδηγοῦν στήν πίστιν στόν Ἰησοῦ Χριστό. Μέ τὴν πίστιν καὶ τὰ Μυστήρια ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐνώνεται μέ τόν ἄνθρωπον καὶ τόν σώζει. Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἐνωσίς του μέ τόν Δημιουργό του.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνεχίζει τόν σκοπὸ τῆς θείας ἐπιφανείας στοὺς στίχους ποὺ ἀκολουθοῦν καὶ ἀποτελοῦσαν τὴν διακήρυξιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τόν κόσμον.

«Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ

ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθάρῃ ἐαυτῷ
λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ
ἐλέγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδεὶς σου περιφρονεῖτω» (Πρὸς Τίτον β ,
11-15)

ΜΕΡΟΣ Β

Στὸ δεύτερο μέρος θὰ ἀναφερθοῦμε στοὺς δύο ἄξονες τῆς
προετοιμασίας μας γιὰ τὴν Δεσποτικὴ ἑορτὴ, ἥτοι τῆς ὁργανώσεως
τῆς δημοσίας κοινῆς προσευχῆς στὴν Ἑνορία καὶ τῆς ποιμαντικῆς
φροντίδας πρὸς τοὺς πιστοὺς, τηρουμένων ἀσφαλῶς καὶ τῶν
ὕγεινομικῶν μέτρων, ὅπως αὐτὰ ἔχουν ἀνακοινωθεῖ ἀπὸ τὴν
Κυβέρνηση.

1. Ὁργάνωση τῆς δημοσίας κοινῆς προσευχῆς

α'. Οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες

«Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»

(Πρὸς Κορινθίους Α' ιδ' , 40)

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι προσευχομένη κοινότητα. Οἱ πιστοὶ
συνέρχονται, συγκεντρώνονται στοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς γιὰ νὰ
λατρεύσουν τὸν Θεό. Γι' αὐτό καὶ οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας

θέσπισαν τὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες καὶ διεμόρφωσαν τὸν τρόπο διεξαγωγῆς τους. Ἦδη ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔθεσε τὸν βασικότατο κανόνα ἐπιτελέσεως τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ «*Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω*» (πρὸς Κορινθίους Α' ἰδ' , 40). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίες πρέπει νὰ τελοῦνται σύμφωνα μὲ τὸ ἥθος τῆς πνευματικότητος ποὺ διδάσκει τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο μὲ ταπείνωση, μὲ εὐλάβεια, ἐφαρμόζοντας τὴν τάξη, ὅπως ἔχει διαμορφωθεῖ καὶ παροδοθεῖ μέχρι τὶς ἡμέρες μας. Τὸ περιεχόμενο τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν διέπεται ἀπὸ τὸν κανόνα: δοξολογία - εὐχαριστία - δέηση. Ὅλες οἱ προσευχὲς μας περιέχουν αὐτὰ τὰ τρία στοιχεῖα δοξολογία τοῦ Θεοῦ, ποὺ πρέπει νὰ γίνεται «*μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας*» (πρὸς Ἑβραίους ἰβ' 28), εὐχαριστία γιὰ τὶς ἐνέργειές Του «*ὕπὲρ ὧν ἴσμεν καὶ ὧν οὐκ ἴσμεν*», καὶ στήν ἱκεσία «*Σέ ὑμνοῦμεν, Σέ εὐλογοῦμεν, Σοὶ εὐχαριστοῦμεν Κύριε καὶ δεόμεθα σου ὁ Θεὸς ἡμῶν*» καθὼς καὶ στήν δέηση γιὰ τὰ αἰτήματά μας πρέπει νὰ προηγοῦνται τὰ πνευματικὰ καὶ νὰ ἀκολουθοῦν τὰ βιοτικά, στὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνονται χαμερπῆ, ἐφάμαρτα καὶ αὐτονόητα κατὰ τὴ διακήρυξη τοῦ Κυρίου «*προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν*» (Ματθαίου στ' , 7-8) καὶ τὴν προτροπὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου «*τὰ ἄνω φρονεῖτε, τὰ ἄνω ζητεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς*» (Πρὸς Κολασσαεῖς γ' , 2).

Τὸ «*Τυπικόν*» τῆς Ἐκκλησίας ἔχει καθορίσει καὶ τὴν «*τάξη*» μὲ τὴν ὁποία θὰ τελεσθοῦν οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίες, ποὺ πρέπει νὰ σέβονται καὶ νὰ τηροῦν οἱ πάντες Ἱερεῖς, Ἱεροψάλτες καὶ λοιπὰ στελέχη.

Στὴν συνέχεια δίνουμε ἰδιαίτερες ὁδηγίες γιὰ τὴν τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου.

Ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνουμε ὅτι στὴν Ἱερὰ Μητρόπολή μας τὰ Χριστούγεννα τελοῦμε δύο θεῖες Λειτουργίες λόγῳ τοῦ πολυπληθοῦς τῶν Ἑνοριῶν μας, τοῦ ἀστικοῦ χαρακτήρα τους καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἢ τοῦ προγράμματος τῆς ζωῆς τῶν πιστῶν, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείπουμε τὴν παράδοσή μας, δίνουμε τὴν δυνατότητα μὲ αὐτὲς τὶς διευθετήσεις ὅ ὅσους δυσκολεύονται, νὰ φιλοτιμηθοῦν νὰ συμμετάσχουν στὴν ἑορταστικὴ εὐχαριστηριακὴ σύναξη τῶν πιστῶν.

Σημειώνουμε ἐπεξηγηματικὰ τὸν λόγο γιὰ τὸν ὁποῖο ὁρίσθηκε ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων νὰ τελεῖται πρὶν τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου. Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποσκοποῦσε στὴν καταπολέμηση τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς προσκυνήσεως τοῦ ἡλίου ὡς Θεοῦ, εἰσήγαγε τὴν ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων γιὰ νὰ λατρεύεται καὶ νὰ προσκυνεῖται ὁ νοητὸς Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης (Μαλαχίου δ' 2), δηλαδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὅποῖος προϋπῆρχε τῆς δημιουργίας τοῦ κτιστοῦ ἡλίου. Ὁ κτιστὸς ἡλιος εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἀκτίστου Ἁλίου, ὁ Ὅποῖος ὑπῆρχε προαιώνια.

Γι' αὐτὸ ἡ Θεία Λειτουργία τελεῖται πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ κτιστοῦ ἡλίου.

Ἐνῷ διασώζουμε τὴν βαθύτατη ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν προαιώνια ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, συγκαταβαίνουμε καὶ στὴν ἀδυναμία ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀδυνατοῦν νὰ προσέλθουν «σκοτίας ἔτι οὕσης» στὴν Θεία Λειτουργία, τελοῦντες τὴν δεύτερη Θεία Λειτουργία.

Ὅπως ὁ Θεὸς μὲ τὸν λόγο Του «γεννηθήτω φῶς» διέταμε τὸ πρωτόγονο χάος καὶ σκότος, ἔτσι μὲ τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ Του, ὁ Ὅποῖος εἶναι τὸ «φῶς τὸ ἀληθινὸ, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον» (Ἰωάννου α' 9) φώτισε καὶ ἔλαμψε μὲ τὴν θεογνωσία τὶς καρδιές καὶ τὸ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ἀποστολικόν: «Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτῶν φῶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (πρὸς Κορινθίους Β' δ' 6).

Χριστούγεννα 25η Δεκεμβρίου 2021

Ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων τελεῖται φέτος σὲ ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος Σάββατο.

Τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων Παρασκευὴ 24/12/2021 θὰ τελεσθοῦν δύο (2) θεῖες Λειτουργίες σύμφωνα μὲ τίς ἐν συνεχείᾳ ὁδηγίες :

α' . Ἡ πρώτη μὲ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου τῆς Παρασκευῆς 24^{ης} καὶ Θεία Λειτουργία ὥρα 5-7π.μ.

β . Ἡ δεύτερη μέ τις Μεγάλες καί Βασιλικές Ὡρες τῶν Χριστουγέννων καί τόν Μεγάλο Ἑσπερινό τῶν Χριστουγέννων μέ τήν θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ὥρα 7-9.30 π.μ.

γ . Στόν Μητροπολικό Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Νικολάου Καισαριανῆς, θὰ τελεσθεῖ ἡ καθιερωμένη Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ, μέ τήν συμμετοχὴ ὅλων τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, Πρεσβυτέρων καί Διακόνων. Ὁμιλητὴ ὀρίζουμε τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Σιλουανό Βέργο-

δ . Ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα 25/12/2021 θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖες Λειτουργίες.

Ἡ πρώτη, ὅπως προβλέπεται ἀπὸ τό Τυπικό 5-8.30π.μ. καί ἡ δεύτερη 9-10.30π.μ.

Πρωτοχρονιά 1η Ἰανουαρίου 2022

Τὴν Πρωτοχρονιά, 1.1.2021 μετὰ τήν θεία Λειτουργία θὰ τελεσθεῖ ἡ Δοξολογία γιὰ τήν εἴσοδο μας στό νέο ἔτος.

Στήν συνέχεια, ὅπως συνηθίζεται ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (1974), θὰ κόψουμε στόν Μητροπολιτικό Ἱερὸ Ναὸ στίς 12 τὸ μεσημέρι τὴν Βασιλόπιτα γιὰ νὰ ἀπευθύνουμε τίς πατρικὲς εὐχὲς μας στοὺς Κληρικοὺς καί στίς οἰκογένειές τους, στοὺς Ἀρχοντες τῶν πόλεών μας, στὰ στελέχη τῶν Ἑνοριῶν, στοὺς διάφορους τομεῖς τῆς διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας καί ὅλους τοὺς πιστοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ποὺ θὰ προσέλθουν.

Ὁφείλετε ἐπομένως ὁ καθένας ὑπεύθυνος νὰ ἐνημερώσει τοὺς ἄμεσους συνεργάτες του καὶ νὰ προσέλθουν στὴν ἐορταστικὴ ἐκδήλωση.

*

Θεοφάνεια 6η Ἰανουαρίου 2022

α΄. Τὴν Τετάρτη 5.1.2022 παραμονὴ τῶν Θεοφανείων θὰ τελεσθεῖ ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου τῆς 5.1.2022, τῶν Μεγάλων καὶ Βασιλικῶν Ὡρῶν τῶν Θεοφανείων, τοῦ Ἑσπερινοῦ τῶν Θεοφανείων καὶ ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καθὼς καὶ ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ.

β . Τὴν 6.1.2022 θὰ τελεσθεῖ ὁ Ὁρθρος τῆς 6.1, ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου καθὼς καὶ ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ.

Κατὰ τὴν παραμονὴ 5.1.2021 τῆς ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων, ὅπως συνηθίζεται, θὰ ἐξέλθετε νὰ ἐπισκεφθεῖτε τὶς οἰκίες γιὰ νὰ τὶς ἀγιάσετε. Προτρέπουμε ὅλους νὰ μὴ ραθυμήσετε, νὰ μὴν ἀθυμήσετε, ἀλλὰ νὰ ἀνταποκριθῆτε στὴν ὑποχρέωση αὐτὴ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν θὰ σᾶς δώσουν φιλοδώρημα. Δῶρο στοὺς πιστοὺς εἶναι ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ φωτισμός.

γ . Τὸ ἑσπέρας θὰ τελεσθεῖ στὶς Ἑνορίες ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ τῆς ἐορτῆς.

Στὴν Ἱερὰ Μητρόπολή μας θὰ τελέσουμε τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, σύμφωνα μέ τό Τυπικό, εἰδικῶς στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς στὶς 6 μ. μ. στὸν ὁποῖο

θα προσέλθετε ἅπαντες, Πρεσβύτεροι καί Διάκονοι. Ὁμιλητή ὀρίζουμε τόν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Γεώργιο Σχοινᾶ, Ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἀγίας Τριάδος Βύρωνος.-

δ . Τήν 6.1.2022 ἡμέρα ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων θά τελεσθεῖ ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἀγίου Χρυσοστόμου καί ἡ τέλεση τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ.

β . Κατάρτιση τῶν Συνεργατῶν

Γιά τήν τέλεση τῆς θείας λατρείας εἶναι ἀναγκαῖοι καί οἱ Συνεργάτες ποῦ διακονοῦν στόν Ἱερὸ Ναό, ὁ καθένας γιά τήν ἐργασία του.

Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διδάξετε ὅλους τοὺς Συνεργάτες σας στήν Ἑνορία πῶς πρέπει νὰ ἀσκοῦν τήν διακονία τους, ὅπως προτρέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: *«Νὰ συμπεριφέρεται κανεὶς στόν οἶκο τοῦ Θεοῦ, ποῦ εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὁ στύλος καί τὸ θεμέλιο τῆς ἀλήθειας»* (πρὸς Τιμόθεον Α΄ γ΄ 15).

Ἱεροψάλτες

Πρῶτοι Συνεργάτες, οἱ Ἱεροψάλτες στοὺς ὁποίους πρέπει νὰ συστήσετε νὰ τηροῦν τίς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ, νὰ μὴ αὐθαιρετοῦν, νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν τὸ ἀναλόγιο γιά νὰ προβληθοῦν, ἀλλὰ μὲ ταπείνωση καί συναίσθηση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπιτελοῦν τήν διακονία τους γιά νὰ *«λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καί εὐλαβείας»* (πρὸς Ἑβραίους ιβ΄ 28).

Οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίης τῶν ἑορτῶν περιλαμβάνουν ὕμνους καὶ ἀναγνώσματα, ποὺ στὸ καθένα περιέχεται μία διδασκαλία γιὰ τὸ ἑορταζόμενο πρόσωπο καὶ γεγονός.

Γι' αὐτὸ πρέπει εἴτε νὰ ψάλλονται εἴτε νὰ διαβάζονται μὲ προσοχή καὶ νὰ ἀποδίδεται τὸ νόημά τους.

*

Ἐκκλησιαστικοὶ Σύμβουλοι

Ἐπόμενοι Συνεργάτες οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Ἐπίτροποι. Καὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐκπαιδευθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ποὺ εἶναι οὐσιαστικά καὶ συμβάλλουν στὴν εὐρυθμὴ τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ὅφείλετε νὰ τοὺς ἐνημερώσετε γιὰ ὅλα τὰ θέματα καὶ ἐκεῖνοι μὲ ὑπακοή, καλὴ διάθεση, προθυμία καὶ σεβασμὸ νὰ ἐπιτελοῦν τὸ ἔργο τους.

Οἱ Ἐπίτροποι ἐπιβάλλουν τὴν τάξη στὴν Ἱερὰ Ἀκολουθία. Διευκολύνουν τοὺς πιστοὺς στὸν Ἱερὸ Ναό. Διευθετοῦν τὰ ζητήματα χωρὶς νὰ θορυβοῦν. Ἐξηγοῦν μὲ εὐγένεια. Ἐπιλαμβάνονται ὅλων τῶν θεμάτων, ὥστε οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Διάκονοι νὰ ἐπιτελοῦν ἀπερίσπαστοι τὰ καθήκοντά τους στὴν σύναξη τῶν πιστῶν.

Ἡ πρόληψη τῶν θορύβων καὶ ἀταξιῶν ποὺ ταρασσούν τοὺς προσευχόμενους εἶναι ἀποκλειστικὸ καθήκον τους. Ἰδιαιτέρως ἐφιστᾶται ἡ προσοχή σας γιὰ νὰ λάβετε τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, ὥστε νὰ μὴ προκαλεῖται θόρυβος ἀπὸ πιεστικούς, ἀνυπόμονους καὶ βιαστικούς κατὰ τὴν μετάδοση τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἐπίσης

ὀφείλετε νὰ ἐπιβάλλετε τάξη καὶ στὸ Ἱερὸ Βῆμα. Αὐτὸς ὁ θόρυβος εἶναι κατὰ πάντα ἀδικαιολόγητος καὶ σκανδαλίζει τοὺς πιστοὺς.

*

Λοιποὶ Συνεργάτες

Πέρα ἀπὸ αὐτὰ καὶ οἱ λοιποὶ Συνεργάτες τῆς Ἑνορίας πρέπει νὰ ἐνημερωθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ὥστε εἰ δυνατόν, κανένα ἀπρόοπτο καὶ ἀπρογραμματίστο νὰ μὴ σᾶς ἐκθέσει.

Δὲν ἀγνοεῖτε ἀσφαλῶς, ὅτι αὐτὲς τὶς ἡμέρες θὰ προσέλθουν στὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες καὶ ἐνορίτες, οἱ ὅποιοι ἐκκλησιάζονται μία ἢ δύο φορές τὸ χρόνο. Αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν. Πρέπει κάποιος νὰ τοὺς ὑποδείξει τὰ δέοντα γιὰ νὰ μὴ στενοχωρηθοῦν καὶ νὰ μὴ σᾶς στενοχωρήσουν.

γ'. Εὐπρεπισμὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Μετὰ τὴν ἐκπαίδευση τῶν Συνεργατῶν ἐπιβάλλεται νὰ φροντίσετε τὴν καθαριότητα καὶ εὐπρέπεια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύονται οὔτε ὑπερβολές οὔτε ἀδιαφορία.

Σὲ παλαιότερες Ἐγκυκλίους μας ἔχουμε ἐπιστήσει τὴν προσοχὴ ὅλων, ὥστε οἱ πολυέλαιοι, τὰ καλύμματα, τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ τῆς θείας λατρείας νὰ εἶναι καθαρὰ.

Στήν ένότητα αὐτὴ συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ συντονισμός, ἡ σωστὴ ρύθμιση καὶ καλὴ χρῆση τῶν μικροφωνικῶν ἐγκαταστάσεων. Γιά τὸ θέμα αὐτὸ ὑπενθυμίζουμε τὰ ὑπ' ἀριθμὸ Φ.1/4/591/8.7.2003 καὶ Φ.1/4/872/4.9.2008 Ἐγκύκλια Σημειώματά μας.

2. Ποιμαντικὴ φροντίδα

α'. Ἡ πνευματικὴ προετοιμασία τῶν πιστῶν

γιά τὴν συμμετοχὴ τους στὴν ἐορτὴ τῆς Ἐκκλησίας

Ἀπαραιτήτως ὑποχρεούμεθα νὰ προετοιμάσουμε τοὺς πιστοὺς κατάλληλα νὰ ἐκκλησιασθοῦν καὶ νὰ δοξολογήσουν τὸν Θεὸ γιὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ χάρισε στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ Του.

Ὑπάρχουν κατάλληλα βοηθήματα ποὺ μπορεῖτε νὰ τὰ συμβουλευθεῖτε.

Στὴν πνευματικὴ προετοιμασία περιλαμβάνεται ἡ καλλιέργεια τῶν πιστῶν γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες, ἡ προσέλευση στὰ ἅγια Μυστήρια· τὴν ἱερὰ ἐξομολόγηση καὶ τὴν θεία Μετάληψη τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἡ συμφιλίωση πρὸς ὅλους, ἡ προσευχή, ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν νέκρωση τῶν παθῶν, ἡ ἄσκηση τῶν ἀρετῶν, ἡ ζωὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσέβειας.

Ἡ συμμετοχὴ στὰ Ἅγια Μυστήρια καὶ ὁ προσωπικὸς ἀγώνας ἐνώνουν προσωπικά, λυτρωτικά τὸν πιστὸ μὲ τὸν Σαρκωθέντα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ἐφόσον τὰ πάντα στὴν Ἐκκλησία πρὸς αὐτὸ τὸν σκοπὸ συντελοῦν κατὰ τὴν ἀποστολικὴ διδασκαλία: « Ἄρα οὖν

οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (πρὸς Ἐφεσίους β ' 19-20).

Ἡ ἀνάλυση τῶν ἀναγνωσμάτων ποὺ ἀναφέρονται στὸ «μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον» (πρὸς Τιμόθεον Α' γ' 16) εἶναι ἓνα ὠραῖο καὶ ἐποικοδομητικὸ θέμα, τὸ ὁποῖο συνιστοῦμε νὰ παρουσιάσετε σὺς διαλέξεις καὶ σὺς κατηχητικὲς ὁμιλίες σας γιὰ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν πιστῶν, ὥστε νὰ ἀποκτήσουν τὴν γνώση τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας μας. Ἰδιαίτερη μέριμνα νὰ ἐπιδείξετε γιὰ τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν μαθητῶν. Εἶναι μία ἀκόμη καλὴ εὐκαιρία καὶ δυνατότητα, ἢ ὁποία προσφέρεται γιὰ νὰ τὴν ἀξιοποιήσουμε ποιμαντικά.

Γιὰ τὴν προετοιμασία τῶν πιστῶν ἀξιοποιήσατε καὶ κάθε εὐκαιρία τῶν κατ' οἶκον ἐπισκέψεων, γιὰ τὴν τέλεση Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Μὴ περιορίζεσθε στὴν τέλεση τῆς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας. Ἐπωφεληθεῖτε γιὰ νὰ μιλήσετε γιὰ τὶς ἡμέρες, γιὰ τὴν σημασία τους, προσφέρετε ἓνα ἐποικοδομητικὸ βιβλίο. Ἀναφερθεῖτε στὴν ἀνάγκη συμμετοχῆς στὰ ἁγιώτατα Μυστήρια.

β . Μηνύματα

Συνημμένως στὴν παροῦσα ἀποστέλλουμε τὰ Μηνύματα γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά, προκειμένου νὰ

ἀναγνωστοῦν κατὰ τὴν ἀπόλυση τῆς θείας Λειτουργίας τῆς 25ης Δεκεμβρίου 2021 καὶ 1ης Ἰανουαρίου 2022.

δ . Ἐκκλησιασμός Σχολείων

Ἐπειδὴ μερικὰ Σχολεῖα προγραμματίζουν τὸν ἐκκλησιασμό τῶν μαθητῶν πρὶν τὶς διακοπὲς τῶν Χριστουγέννων, συνιστοῦμε, μὲ πρωτοβουλία σας, νὰ ἐπικοινωνήσετε ἐγκαίρως μὲ τὶς Ἐκπαιδευτικὲς Ἀρχές, ὥστε νὰ ρυθμίσετε τὸν ἐκκλησιασμό τῶν μαθητῶν, ἐνημερώνοντάς τους γιὰ τὸ πότε μποροῦν νὰ ἐκκλησιασθοῦν τὰ παιδιὰ καὶ νὰ κοινωνήσουν.

έ . Θεολογικὰ καὶ Ἑορταστικὰ Κείμενα

Γιὰ τὴν πνευματικὴ κατάρτισή σας συνημμένως ἀποστέλλουμε κείμενα ποὺ ἀναλύουν θεολογικὰ τὸ νόημα τῶν ἑορτῶν τοῦ Δωδεκαημέρου (Χριστουγέννων, Περιτομῆς τοῦ Κυρίου, Θεοφανείων).

στ . Διανομὴ Φυλλαδίων, βιβλιδαρίων καὶ λοιπῶν ἐντύπων

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολή μας θὰ ἐκδώσει γιὰ νὰ διανεμηθοῦν στοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὸ παγκάρι τὰ ἐξῆς τὰ Μηνύματά μας γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά, ποὺ θὰ διανεμηθοῦν τὴν Πρωτοχρονιά 1 Ἰανουαρίου 2022.

ζ . Εὐχὲς στοὺς συνεργάτες σας

Μὴ παραλήψετε νὰ εὐχηθεῖτε γιὰ τὶς ἑορτὲς στοὺς Συνεργάτες καὶ σὲ ὅλα τὰ Στελέχη τῆς Ἑνορίας σας.

3. «Ἔρανος Ἀγάπης 2021»

Τὰ Χριστούγεννα εἶναι ἑορτὴ πανσεβάσμιος, ἑορτὴ ἀγάπης καὶ κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἑορτὲς μᾶς ἐνώνουν καὶ φανερώνουν τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητά μας.

Γι' αὐτὸ διοργανώνουμε τὴν φιланθρωπία τῆς Ἑνορίας, ὥστε νὰ προσφέρουμε ἀγάπη, στοργή, πρόνοια καὶ βοήθεια σὲ ὅσους ἔχουν ἀνάγκη.

Ὁ «Ἔρανος τῆς Ἀγάπης» προορίζεται γιὰ νὰ συγκεντρώσουμε χρήματα, γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Στὴν περίοδο τῆς δοκιμασίας τῶν ἀδελφῶν συνανθρώπων μας ἔχουν ἐφαρμογὴ οἱ προφητικοὶ λόγοι:

«Διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἰσάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει... καὶ δῶς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσης, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία. καὶ ἔσται ὁ Θεός σου μετὰ σοῦ διαπαντός» (Ἡσαΐου νή , 7, 10-11).

Για τὴν διακονία αὐτὴ ἔχουμε δώσει ὁδηγίες μὲ τὸ ὑπὲρ ἀριθμὸν Φ.1/4/673/2.11.2021 Ἐγκύκλιο Σημείωμά μας καὶ μὲ τὴν ὑπὲρ ἀριθμὸν 252 (Φ.1/3/672/02.11.2021 Ἐγκύκλιό μας.

*

Διανομὴ δεμάτων μὲ τρόφιμα

Ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὶς Ἑνορίες θὰ διανεμηθοῦν, ὅπως τὰ παρελθόντα ἔτη, μαγειρευμένο φαγητό, δέματα μὲ τρόφιμα καὶ χρηματικὰ βοηθήματα.

Αὐτὸ τὸ καθήκον μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφοντας:

«Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός» (πρὸς Ἑβραίους ιγ' 16).

*

Δισκοφορίες

Ὑπενθυμίζουμε ὅτι κατὰ τὴν περίοδο τῶν ἐορτῶν θὰ διεξαχθοῦν δισκοφορίες ὡς ἑξῆς, ὅπως ἀναφέρονται στὸ ὑπὲρ ἀριθμὸν Φ.1/4/766/29.11.2021 Ἐγκύκλιο Σημείωμά μας.

Ἐνημερωτικά ἀναφέρουμε ὅτι θὰ διεξαχθοῦν στίς ἡμερομηνίες

- α) Τὴν Κυριακὴ τῶν Προπατόρων 12/12/2021,
- β) Τὴν Κυριακὴ πρὸ τῶν Χριστουγέννων 19/12/2021,
- γ) Τὸ Σάββατο τῶν Χριστουγέννων 25/12/2021,
- δ) Τὴν Κυριακὴ μετὰ τὰ Χριστούγεννα 26/12/2021,
- ε) Τὸ Σάββατο τῆς Πρωτοχρονιᾶς 01/01/2022 καί
- στ) Τὴν Πέμπτη τῶν Θεοφανείων 06/01/2022.

4. Οἱ ποιμαντικές Ἐγκύκλιοί μας τῆς περιόδου

Ὑπενθυμίζουμε καὶ τὶς σχετικές Ἐγκυκλίους μας τῶν προηγουμένων ἐτῶν γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς διακονίας μας αὐτὴ τὴν περίοδο.

10 (Φ.1/3/764) 14.12.2000	19 (Φ.1/3/952) 10.12.2001
25 (Φ.1/3/1063) 29.11.2002	32 (Φ.1/3/1065) 19.11.2003
43 (Φ.1/3/1402) 1.12.2004	54 (Φ.1/3/1285) 21.11.2005
64 (Φ.1/3/1423) 16.11.2006	72 (Φ.1/3/1165) 20.11.2007
84 (Φ.1/3/1192) 18.11.2008	96 (Φ.1/3/990) 25.11.2009
107 (Φ.1/3/1343) 129.11.2010	117 (Φ.1/3/1537) 9.12.2011
127 (Φ.1/3/1310) 3.12.2012	137 (Φ.1/3/1202) 25.11.2013
147 (Φ.1/3/1081) 19.11.2014	156 (Φ.1/3/912) 9.11.2015
168 (Φ.1/3/947) 1.12.2016	180 (Φ.1/3/945) 27.11.2017
193 (Φ.1/3/1003) 27.11.2018	212 (Φ.1/3/847) 15.11.2019
234 (Φ.1/3/693) 05.11.2020	

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί

Εὐχόμαστε νὰ ἐορτάσουμε θεαρέστως καὶ εὐσεβοφρόνως τὶς ἅγιες ἐορτὲς τῆς τοῦ Υἱοῦ Θεοῦ ἐν σαρκὶ ἐπιφανείας, προσφέροντες στὸν ἐν σπηλαίῳ γεννηθέντα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν πίστη,

προσκύνηση, εύχαριστήριο ὕμνο, δοξολογία, ὁμολογία, μαρτυρία,
βίο ἔνθεο, ὑπομονὴ στὶς θλίψεις, μακροθυμία, ἀγάπη καὶ μετάνοια.

Μετὰ πατρικῶν καὶ ἐορτίων εὐχῶν

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιήλ

